

Zakażenie HIV / AIDS

Dr n.med. Radosław Tomalski

Zakażenie HIV

- Problematyka
 - utrata
 - niepewność

Zakażenie HIV

- Różne powody zgłoszenia do leczenia w związku z kryzysem związanym z zakażeniem:
 - narcystyczne zaburzenia osobowości
 - problematyka nadużycia
 - problematyka związana z prostytutką
 - uzależnienia

Zakażenie HIV

- Kwestie szczególne:
 - Opuszczanie sesji związane ze złym stanem somatycznym / procedurami medycznymi
 - Dopuszczalne spotkania np. w szpitalu, gdzie może mieć realny kontakt z rodziną, bliskimi itp.
 - Uczucia przeniesieniowe związane z przychodzeniem na sesje chorego pacjenta (własny stosunek do infekcji HIV, seksualności itp.)
 - Pacjenci z orientacją homoseksualną: Coming out; 1. orientacja, 2. jako HIV+
 - Większa tendencja do identyfikowania się z chorobą niż w innych chorobach
 - Zakażenie jako forma samobójstwa
 - Pacjenci gorzej sytuowani społecznie lepiej radzą sobie z zakażeniem HIV

Zakażenie HIV

- Zastosowanie teorii Fairbairna do pacjentów z zakażeniem HIV

Teoria relacji z obiektem

Przedstawiciele

- Melania Klein
- Donald Winnicott
- Wilfred Bion
- Fairbairn
- Kernberg

Teoria relacji z obiektem

Przedstawiciele

- **William Ronald Dodds Fairbairn (1889-1964)**

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- Podstawowe założenia:
 - Libido to nie wewnętrzna, biologicznie uwarunkowana presja szukania przyjemności, lecz wrodzone dążenie do nawiązywania relacji z obiektem
 - Negował teorię strukturalną; zamiast niej proponował rozumienie ego jako struktury całościowej, istniejącej od urodzenia i posiadającej swoją własną energię (Freud – energia pochodzi z id)
 - Negował popęd śmierci; agresja jest reakcją na frustrację i pozbawienie

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- Podstawowe założenia:
 - Podstawowym dążeniem każdego jest zachowanie relacji z obiektem, więc jeśli obiekt jest „zły” (porzucający, frustrujący itp.) to jest to możliwe dzięki rozszczepieniu jego obrazu na część dobrą i złą
 - Prototypowym lękiem jest lęk separacyjny

małe – rozszczepienie - duże

doświadczenia
gratyfikujące

doświadczenia
frustrujące

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- Jeśli obiekt jest frustrujący poprzez swoją niedostępność, zawodność itp. dochodzi do rozszczepienia w ego pomiędzy
 1. Potrzebą obiektu (całkowicie i bezwarunkowo gratyfikującego)
 2. Odrzuceniem przez obiekt (ego staje się bezwarunkowo złe)
- obiekt ulega uwewnętrznieniu po to, aby móc jego „złe” elementy kontrolować, a następnie odszczepieniu i wyparci ulegają „złe” części obiektu:
 1. podniecająca (=libidinalna) -
 2. odrzucająca (=antylibidinalna)
- Z częściami obiektu powiązane są odpowiednie części ego: libidinalna oraz antylibidinalna, którą Fairbairn nazwał „wewnętrznym sabotażystą”. Kieruje ona swoją agresję nie tylko ku obiektowi odrzucającemu, lecz również ku libidinalnej części ego, za posiadanie potrzeb i chęć bycia zależnym

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

OBIEKT

zły

idealny

odrzucający
(antylibidinalny)

podniecający
(libidinalny)

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- Podstawowe założenia:
 - powiązanie fragmentów ego ze złymi częściami uwewnętrznionego obiektu pozwala zachować dobry obiekt i relację z nim, ale kosztem poczucia, że samemu jest się „obciążonym złem”, bezwartościowym i niewartym miłości
 - Wtórnie pojawia się możliwość złagodzenia poczucia bezwarunkowego zła poprzez internalizację własności idealnego obiektu w oczekiwaniu, że wraz z upodobnieniem się do dobrego obiektu uzyskana zostanie warunkowa miłość i opieka (lub warunkowe zło); Fairbairn nazywał to „obroną moralną”; stanowi ona później podstawę charakteru

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- Podstawowe założenia:
 - załamanie się obrony moralnej jest często przyczyną zgłoszenia się do terapii i powoduje, że dana osoba czuje się „bezw warunkowo” zła
 - Przykładami obrony moralnej są postanowienia noworoczne, „wzięcie się za siebie”, zaprzestanie szkodliwych praktyk (palenie, niebezpieczny seks), chodzenie do kościoła itp.

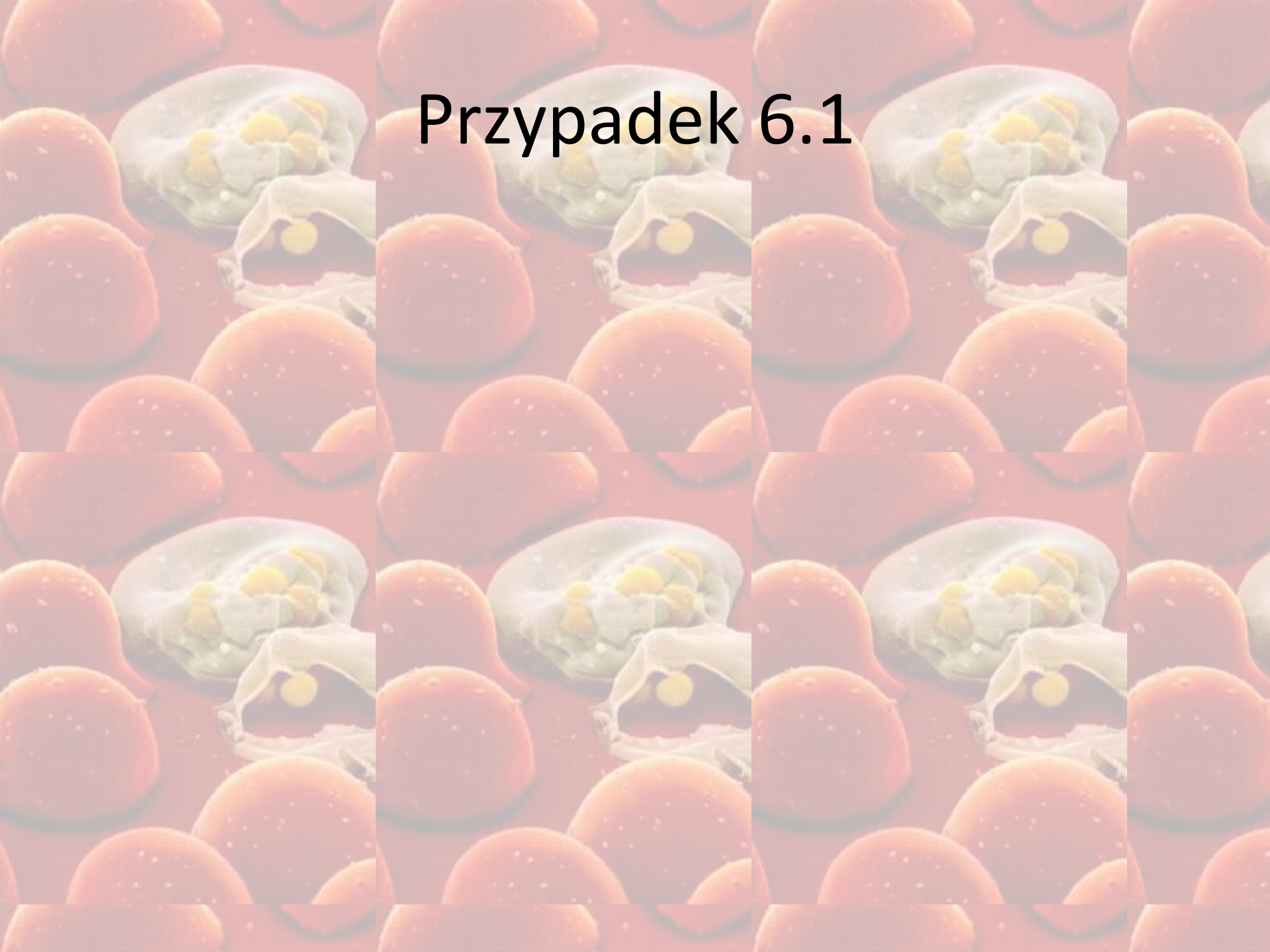
Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- W infekcji HIV dylemat opisany przez Fairbairna jest szczególnie uwypuklony
- Powtórzeniu ulega trauma dotycząca skierowania popędowości do obiektu oraz frustracji związanej z tym („kara” w postaci infekcji)

Teoria relacji z obiektem Fairbairn

- Celem terapii jest:
 - uzyskanie ambiwalencji wobec obiektu
 - zmniejszenie przywiązania do obiektu podniecającego
 - żałoba po tym, czego pacjent nie dostał od obiektu
 - w ten sposób dochodzi do „rozbrojenia” obiektu antylibidinalnego i tym samym poczucia „bezwarunkowego” zła w sobie, niezastępowania na miłość etc.

Przypadek 6.1

Śmierć

Śmierć

- Analiza klasyczna:
 - śmierć wiąże się z wycofaniem libido z obiektów oraz procesem żałoby i rozstawania się z nimi
 - Niektórzy analitycy widzą ten proces (wycofania z relacji) po stronie otoczenia pacjenta, w związku z tym rolą terapeuty jest wejść w relację z umierającym pacjentem w sposób umożliwiający zniesienie jego regresji przeniesieniowej

Śmierć

- M'Uzan:
 - Śmierć wiąże się ze zwiększeniem libido zaangażowanego w relację
 - „ostatnia diada” odtwarza „pierwszą diadę” jaka była z matką, z charakterystycznymi dla tego pierwotnymi procesami np. pragnienie pochłonięcia obiektu, zniesienia granic
 - Wg niego to właśnie tego rodzaju psychiczne pochłanianie jest powodem wycofywania się otoczenia z relacji z umierającym

Śmierć

- „pierwsza śmierć”
 - Proces wyłaniania się dziecka z jego własnymi pragnieniami oraz własną indywidualnością z wizji, wyobrażeń i fantazji rodziców
 - Zderzenie dziecka, które ma przekonanie o własnej omnipotencji, z rzeczywistością i własnymi ograniczeniami, a także z poczuciem, że miłość rodziców nie jest bezwarunkowa
 - Wywołuje to uczucia żałoby, a skutkiem jest wyrzeczenie omnipotencji i większa inwestycja w relacje z obiektami
 - Podobny proces następuje w momencie zakończenia analizy (terapii), kiedy to nieskończony potencjał „dziecka” znajduje swoje ograniczenia
 - Śmierć jest powtórzeniem tego procesu, pozwala na ponowne przepracowanie tego, co miało miejsce przy „pierwszej śmierci”, a trudności, jakie pojawiły się wtedy będą odtwarzały się w procesie śmierci biologicznej

Przypadek 6.2

